

To: [5.1.2e] [5.1.2e] @rivm.nl]; [5.1.2e] [5.1.2e] @rivm.nl]
From: [5.1.2e]
Sent: Fri 11/20/2020 11:37:11 AM
Subject: RE: ontraden van zingen
Received: Fri 11/20/2020 11:37:11 AM

THNX.

Er is net een afspraak hierover ingepland over een half uur. Dus even kijken wat precies de ontwikkelingen zijn.

[5.1.2e]
 [5.1.2e]

RIVM
 Postbus 1
 3720 BA Bilthoven
 T 030 [5.1.2e]
 M 06 [5.1.2e]

[5.1.2e]

From: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>
Sent: vrijdag 20 november 2020 12:25
To: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>; [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>
Subject: RE: ontraden van zingen

Hallo [5.1.2e] en [5.1.2e]

We zijn hier ook mee bezig. @ [5.1.2e] k stuur je de mailwisseling hierover door van [5.1.2e] ea. Ik heb ook aan [5.1.2e] en [5.1.2e] de mailwisseling die parallel liep tussen OCW en VWS doorgestuurd.

Groet [5.1.2e]

Van: [5.1.2e] <[5.1.2e]@minocw.nl>
Datum: 20 november 2020 om 12:20:32 CET
Aan: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>, [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>
CC: [5.1.2e] <[5.1.2e]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: ontraden van zingen

[5.1.2e] buiten verzoek

Maar dat op jullie website nog wel de verouderde zin staat.

Is het veilig om te zingen met een band/koor/groep/muziekvereniging?

Het is onzeker of zingen een verhoogd risico op verspreiding van het nieuwe coronavirus geeft. Daarom is meezingen in groepsverband (bijvoorbeeld in spreekkoren of bij concerten) niet toegestaan.

Professionele en amateur koren en zanggroepen kunnen wel weer repeteren en optreden mits zij hierbij [de aanvullende richtlijnen van het RIVM](#) opvolgen.

Kijk ook op [rijksoverheid.nl](#) voor meer informatie over mogelijkheden.

Zouden jullie deze z.s.m. aan willen passen?

Dank! Groet, [5.1.2e]

[5.1.2e]
 [5.1.2e]

.....
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Directie Communicatie
 Rijnstraat 50 | 2515 XP Den Haag
 Postbus 16375 | 5600 BJ Den Haag

.....
M 06 [5.1.2e]
E [5.1.2e] @minocw.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e [5.1.2e @rivm.nl]

Verzonden: donderdag 19 november 2020 14:13

Aan: 5.1.2e; 5.1.2e); 5.1.2e - BD/DCOM/C&R; 5.1.2e - BD/DGC-19

CC: 5.1.2e - BD/DCOM/C&R

Onderwerp: RE: ontraden van zingen

Hallo 5.1.2e

Dank! Ik had deze Q&A toevallig net uitgezet bij een collega om aan te passen. Dit kwam ook door de vraag die 5.1.2e mij hierover stelde.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

t. 030 5.1.2e

m. 06 5.1.2e

Aanwezig: 5.1.2e

Van: 5.1.2e < 5.1.2e @minocw.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 12:59

Aan: 5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl>; 5.1.2e - BD/DCOM/C&R < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DGC-19 < 5.1.2e @minjenv.nl>

CC: 5.1.2e - BD/DCOM/C&R < 5.1.2e @minjenv.nl>; 5.1.2e < 5.1.2e @rivm.nl>

Onderwerp: RE: ontraden van zingen

@ 5.1.2e op welke aanvullende richtlijnen doel jij in jouw tekstvoorstel? De aanvullende richtlijnen van het rivm (zigzag voor koren, en ventilatie) staan al op de pagina over zingen, dus ik zou dat niet overal los willen benoemen. En de basisregels gelden overal, dus ook dat hoeft volgens mij niet benoemd te worden?

Wel zingen in de kerk Zingen tijdens een religieuze en levensbeschouwelijke bijeenkomsten

Kerkgangers mogen zingen tijdens kerkdiensten. U krijgt het advies van uw kerk, moskee, synagoge of ander gebedshuis om niet samen te zingen tijdens een dienst. Dit om verspreiding van het coronavirus te voorkomen. De minister van Justitie en Veiligheid en religieuze organisaties hebben hierover afspraken gemaakt.

Mensen uit risicogroepen krijgen het advies extra voorzichtig te zijn.

Wel zingen bij betogingen

Zingen als onderdeel van het recht op betoging is toegestaan. Daarbij houdt iedereen zich aan de basisregels.

Ik snap dat we vinden dat het over het algemeen beter is om niet te doen, maar ik zou dat bij de categorie betogingen niet specifiek opnemen. Ik kijk wel of we in de inleidende alinea nog iets meer achtergrond kunnen opnemen. Iets als: *Zingen kan een bron van besmettingen zijn, zegt het OMT. Maar zeker nu het coronavirus rondwaart in de samenleving, raadt het OMT het nu af om in groepsverband te zingen.* Daar cover je dan direct alles mee.

Ik heb 5.1.2e ook even meegenomen in de cc. Want ik zie net dat op de website van het RIVM nog verouderde info staat: <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/verspreiding>

Groeten, 5.1.2e

Van: 5.1.2e) [5.1.2e @minvws.nl]

Verzonden: donderdag 19 november 2020 12:33

Aan: 5.1.2e - BD/DCOM/C&R; 5.1.2e ; 5.1.2e - BD/DGC-19

CC: 5.1.2e - BD/DCOM/C&R

Onderwerp: RE: ontraden van zingen

Sterk dat het advies uit eigen kring komt!

Zou er nog een expliciet volksgezondheidszinnetje aan kunnen worden toegevoegd? Zo iets: "richtlijnen van het RIVM, waarbij een verhoogd transmissierisico door zingen niet kan worden uitgesloten,"

Grtz,

5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DCOM/C&R < 5.1.2e @minjenv.nl >

Verzonden: donderdag 19 november 2020 12:18

Aan: 5.1.2e < 5.1.2e @minocw.nl >; 5.1.2e - BD/DGC-19 < 5.1.2e @minjenv.nl >

CC: 5.1.2e) < 5.1.2e @minvws.nl >; 5.1.2e - BD/DCOM/C&R < 5.1.2e @minjenv.nl >

Onderwerp: RE: ontraden van zingen

Hoi 5.1.2e

Goed dat je dit opmerkt.

Het advies het niet te doen komt van de kerken en religieuze organisaties zelf, vastgelegd in communiqué:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/nieuws/2020/10/05/behoedzaam-vieren-van-geloof>

Zo bezien zou je kunnen zeggen:

Zingen tijdens een religieuze en levensbeschouwelijke bijeenkomsten (ipv 'Wel zingen in de kerk')

De minister van JenV en de religieuze organisaties hebben afspraken gemaakt (link naar communiqué) over het zingen tijdens een religieuze of levensbeschouwelijke bijeenkomst. In aanvulling op de richtlijnen van het RIVM, krijgt u het advies van uw kerk, moskee, synagoge of ander gebedshuis om niet te zingen tijdens een dienst.

Strikt genomen staat er in het communiqué dat geadviseerd wordt om je te onthouden van **samenzang**, maar denk niet erg om op zingen alleen te houden hier vim gelijkvormigheid teksten.

Verder eens met opmerkingen van 5.1.2e over uit de intro houden.

Als we het zo kunnen oplossen hoef ik niets af te stemmen met beleid, aangezien dit staand beleid is.

Groet,

5.1.2e

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Communicatie

M 06 5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl

Van: 5.1.2e <5.1.2e@minocw.nl>

Verzonden: donderdag 19 november 2020 11:02

Aan: 5.1.2e - BD/DGC-19 <5.1.2e@minjenv.nl>; 5.1.2e - BD/DCOM/C&R <5.1.2e@minjenv.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@minvws.nl>

Onderwerp: RE: ontraden van zingen

Ha 5.1.2e

Wat mij betreft prima om dat toe te voegen. Overigens zie ik onderstaande staan op de pagina van JenV over [naar de kerk, moskee](#). Dat is wel net iets anders geformuleerd dan op de pagina over zingen.

Zingen

U krijgt het advies van uw kerk, moskee, synagoge of ander gebedshuis om niet te zingen tijdens een dienst. Dit om verspreiding van het coronavirus te voorkomen.

Even voor mijn idee, waar is dat op gebaseerd, het advies om het niet te doen? Dan kunnen we er misschien ook naar doorlinken. Lijkt me handig om op beide pagina's dezelfde tekst te plaatsen.

Ik zou het op de pagina over zingen alleen niet in de intro doen. Omdat het een losse zin is, is niet duidelijk dat dit enkel voor kerk/betogingen geldt.

Kunnen we het apart opnemen bij de subkopjes op de pagina? Wat betreft de aanvullende richtlijnen van het rivm, waar je aan refereert in de extra zin: die gaan over ventilatie en zigzagformatie. Dus dat is een beetje gek om op te nemen bij demonstraties.

Wel zingen in de kerk

Kerkgangers mogen zingen tijdens kerkdiensten. [Mensen uit risicogroepen](#) krijgen het advies extra voorzichtig te zijn.

Wel zingen bij betogingen

Zingen als onderdeel van het recht op betoging is toegestaan. Daarbij houdt iedereen zich aan [de basisregels](#).

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e - BD/DGC-19 [5.1.2e@minjenv.nl]

Verzonden: donderdag 19 november 2020 9:41

Aan: 5.1.2e - BD/DCOM/C&R; 5.1.2e

CC: 5.1.2e

Onderwerp: ontraden van zingen

Ha 5.1.2e en 5.1.2e

Vanuit VWS is er behoefte om toch iets duidelijker te stellen dat zingen in kerken en bij betogingen weliswaar mag, maar wordt ontraden.

Het voorstel is om de intro tekst als volgt aan te vullen:

Het is verboden om buiten de eigen woning in een groep van 2 personen of meer (zoals in koren) te zingen. Dit verbod geldt niet voor professionele zangers en kinderen **tot en met 12 jaar**. U mag zingen in de kerk **en bij betogingen**. **Hier heeft het RIVM richtlijnen voor ontwikkeld, waarbij in het algemeen geldt dat het altijd beter is niet te zingen in groepen.**

Het gaat om deze pagina:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/openbaar-en-dagelijks-leven/zingen-toneelspelen-dansen-muziek-maken-en-acteren/zingen-en-zangkoren>

Kunnen jullie je daarin vinden?

Groetjes, 5.1.2e

Dr 5.1.2e
5.1.2e

.....
Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC) COVID-19
Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV)
Directie COVID-19
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag

.....
M 06 5.1.2e
5.1.2e @minjenv.nl

<https://www.nctv.nl>

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability